

Yhteenveto lausunnoista ja kannanotoista

Ehdotus merkittäviksi tulvariskialueiksi sekä tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelu

1 Tausta

Kuuleminen ehdotuksesta Pirkanmaan merkittäviksi tulvariskialueiksi sekä tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelusta sekä suunnittelun aikaisesta osallistumisesta, tiedottamisesta ja kuulemisesta järjestettiin 15.3. – 17.6.2024 kaikissa Pirkanmaan kuntien ilmoitustaululla, ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset sekä osoitteessa www.vesi.fi/trh.

Merkittävien tulvariskialueiden nimeäminen ja muu tulvariskien hallinnan suunnittelu perustuvat lakiin (620/2010) ja asetukseen (659/2010) tulvariskien hallinnasta sekä lakiin viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (ns. SOVA-laki 200/2005). Lain mukaan tulvariskien alustava arviointi on tehtävä vuoden 2024 aikana.

2 Lausunnot ja kannanotot

Pirkanmaan ELY-keskus pyysi yhteensä 31 viranomaistaholta lausunnot kuultavana olevista asiakirjoista. Määräaikaan mennessä tuli yhteensä 9 lausuntoa. Kansalaisten ja yhteisöjen antamia kannanottoja ei tullut lainkaan. Pirkanmaan ELY-keskus on käsitellyt kaikki lausunnot.

Yhteenveto lausunnoista:

Nro	Lausunnonantaja	Lausunnossa esitetyt kannanotot
1	Väylävirasto	<p>Väyläviraston näkemyksen mukaan on tärkeää huomioida tulvariskialueiden tunnistamisessa tulvien mahdolliset vaikutukset liikenneinfrastruktuuriin (tie, rata, vesi), mahdollisuus liikenneyhteyksien katkeamiseen sekä siitä aiheutuvat vaikutukset kuljetuksiin, logistiikkaan, huoltovarmuuteen, välttämättömyyspalveluihin ja yhteiskunnallisesti tärkeisiin toimintoihin, huomioiden myös muut kuin taloudelliset vaikutukset. Etenkin tieliikenne on merkittävää niin kansalaisten liikkumisen kuin yhteiskunnan logistisen liikkuvuuden varmistamiseksi sekä turvallisuuskriittisten tarpeiden kannalta. Tieliikenteen osalta tulee varmistaa, että tieluokiltaan vilkkaimmat tiet ovat erityisesti kriittisen tarkastelun alla ja niiden tieosuuksien estyessä ovat myös kiertotiemahdollisuudet käytettävissä.</p> <p>Tulvariskialueiden rajauksissa ja merkittävyyden määrittämisessä on tärkeää huomioida toteutetut tulvariskien hallinnan toimenpiteet ja toimenpiteiden toimivuutta on myös tärkeää seurata.</p> <p>Väylävirastolla on tiedossa tulvaherkät tiealueet, joiden tulvariskit huomioidaan tierakenteessa, rakentamalla tulvarumpuja ja rumpujen reunarakenteita sekä</p>

		<p>tarvittaessa aukaisemalla tiehen oja patoutumisen purkamiseksi.</p> <p>Väyläviraston näkemyksen mukaan tulvariskien hallintasuunnitelmien ympäristöselostuksen laatimisen lähtökohdat, tavoitteet ja valmistelu on kuvattu asianmukaisesti. Ympäristöselostuksissa tulee tuoda esiin väylänpitoon ja liikenteeseen liittyvät asiat riittävällä tasolla. Väylävirasto pitää tärkeänä sidosryhmien vuorovaikutusta tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisen eri vaiheissa ja haluaa osaltaan olla tarpeen mukaan mukana työssä, sillä tulvariskit voivat aiheuttaa merkittävää haittaa väylänpidolle ja liikenteelle etenkin ilmastonmuutoksen edetessä.</p>
2	Suomen Omakotiliitto ry	<p>Pien- ja omakotitalojen rakentamisessa tulee ottaa huomioon ELY-keskusten suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista ja varmistaa, että uudet rakennukset ovat riittävän korkealla tulvavaaran minimoimiseksi. Tulvariskialueiden asukkaiden tulee olla tietoisia vakuutusturvansa kattavuudesta tulvatilanteissa ja siitä, kuinka tulvakartat voivat vaikuttaa vakuutusmaksuihin ja -ehtoihin. Tulvariskien arvioinnissa tulee huomioida paikalliset erityispiirteet, kuten maaperän läpäisevyys ja aikaisemmat tulvatilanteet, jotka voivat vaikuttaa yksittäisten omakotitalojen riskeihin.</p> <p>Vesistöalueiden, joilla tulvariskiä päivitetään joko lisä- tai vähentäen sitä, on tärkeä tiedottaa pientalo- ja vapaa-ajan asukkaille muutoksista. Myös ilmastonmuutoksen ennustetut vaikutukset, kuten talvi- ja syysvirtaamien lisääntyminen, tulee ottaa huomioon pitkän aikavälin suunnittelussa ja asukkaiden tiedotuksessa. On myös keskeistä että, toteutuneista tulvista saadut kokemukset hyödynnetään riskialueiden suunnittelussa ja päivittämisessä.</p> <p>Omakotiliitto kannustaa tarjoamaan tulvariskialueiden asukkaille säännöllistä tiedotusta ja koulutusta tulvariskeistä ja suojautumistoimenpiteistä ja myös kysymään paikallisesti esimerkiksi järjestöiltä tietoa. Paikalliset yhdistykset eivät välttämättä seuraa lausuntopalvelun lausuntopyyntöjä säännöllisesti. Suora yhteydenpito vahvistaa yhteistyötä viranomaisten ja asukkaiden välillä, jotta valitut toimenpiteet ovat tehokkaita ja asukkaiden tarpeet tulevat kuulluiksi. ELY-keskukset puolestaan voivat tarjota tukea ja neuvontaa omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen omistajille tulvasuojatoimenpiteiden toteuttamisessa. Tulvariskialueiden laajuuden osalta kiinteistön omistajilla voi olla epätietoisuutta siitä kuulutaanko tulvariskialueeseen</p>

		vai ei. Tärkeätä olisikin, että tulvariskialueiden kiinteistön omistajille tarjottaisiin korkeusaseman selvitysapua, jotta tulvaennusteisiin voitaisiin reagoida varmemmalta pohjalta.
3	Pirkanmaan maakuntamuseo	Vesialueiden tulviminen saattaa uhata kosteikkoalueilla ja vesistöjen yhteydessä sijaitsevia muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, joita tunnetaan aiempaa enemmän niiden tutkimuksen lisääntyneenä viime vuosikymmenen aikana. Kiinteät muinaisjäännökset ovat laintasoisesti rauhoitettuja ympäristöarvoja, jotka rajoittavat tai estävät maankäyttöä. Kiinteän muinaisjäännökseen ja siihen kuuluvan suoja-alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu niihin kajoaminen muinaismuistolain vastaisella tavalla on kielletty (MML 1 §, 4 §). Tulvariskien hallinnan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa rakentamisen, maarakentamisen ja muiden toimenpiteiden vaikutuksia arvioitaessa on neuvoteltava museo- ja viranomaisien kanssa muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti. Muuksi tulvariskialueeksi tunnistetun Hopun alueelta tunnetaan kiinteitä muinaisjäännöksiä (aluerajuksesta riippuen 1-3), joihin vesistön tulviminen vaikuttaisi haitallisesti. Edeltävät asiat on syytä todeta tulvariskialueita koskevassa hallintasuunnitelmassa.
4	Kainuun ELY-keskus/patoturvallisuusviranomainen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1-luokan patojen vahingonvaaraselvitykset sekä luokiteltujen patojen turvallisuussuunnitelmat pääsääntöisesti sisältävät julkisuuslain (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999) 24 § 7 ja 8 kohtien mukaisesti salassa pidettäviä asiakirjoja. Myös muut patoturvallisuusasiakirjat kuten turvajärjestelylomake ja patojen rakennekuvat voivat sisältää salassa pidettäviä tietoja. Tarkkoja kuvauksia esim. patojen vahingonvaarasta ei tule esittää teksteissä, kuvissa ja kaavioissa. ▪ Tulvariskialueilla mahdollisesti sijaitsevat patoturvalisuuslain (494/2009) 11 §:n mukaisiin luokkiin luokiteltujen patojen nimiä ja luokkia ei suositella mainittavaksi tekstissä, kuvissa ja kaavioissa, mikäli tieto ei ole välttämätöntä. ▪ Patoturvallisuusaineistoon kohdistuu toisinaan tietopalvelupyynnöitä. Jokainen tietopyyntö käsitellään tapauskohtaisesti ja salassa pidettäviä tietoja luovutetaan pyytäjälle vain julkisuuslaissa määritetyillä perusteilla. Konsulteille patotietoja luovutettaessa suositellaan sovittavan kirjallisesti salassapidettävien tietojen käsittelystä. ▪ Pysyviä tulvapekkereitä rakennettaessa tulee tieto niistä toimittaa patoturvallisuusviranomaiselle hyvissä ajoin jo penkereen suunnitteluvaiheessa, jotta tulva-

30.10.2024

		penkereiden mahdollinen luokitustarve voidaan selvittää ja patoturvallisuusviranomaisen voi arvioida padon mitoitusta patoturvallisuuden kannalta. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Patoturvallisuusviranomaisen osallistuu viranomaisen tulvavalavereihin seuraten tulvatilanteiden kehittymistä osaltaan. ▪ Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaisen nimetään myös merkittäville tulvariskialueille perustettaviin Tulvaryhmiin.
5	Pirkanmaan ELY-keskus/SOVA-viranomainen	Ei anneta lausuntoa.
6	Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomaisen	Ei anneta lausuntoa.
7	Tampereen kaupunki, asemakaavotus	Ei anneta lausuntoa.
8	Vesilahden kunta	Ei anneta lausuntoa.

3 Jatkoimenpiteet

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää loppuvuodesta 2024 ELY-keskusten ehdotusten perusteella merkittävät tulvariskialueet Suomessa ja asettaa niille tulvaryhmät maakunnan liittojen ehdotusten perusteella. Merkittäville tulvariskialueille laaditaan tulvavaara- ja tulvariskikartat vuoden 2025 loppuun mennessä sekä laaditaan suunnitelmat tulvariskien estämiseksi ja vähentämiseksi vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lausuntojen perusteella ei ole tarpeen muuttaa ehdotusta Pirkanmaan merkittäviksi tulvariskialueiksi. Tulvariskien hallintasuunnitelman laadinnassa sekä ympäristöselostuksen valmistelussa otetaan huomioon lausunnoissa esitetyt kannanotot.

Pirkanmaan ELY-keskus